

**Miracvla Quæ Ad Invocationem Beatiss. Virginis Mariae,
Apvd Tvngros, Camberones, Et Servios In Hannonia; ac
Dominam Gaudiorum in Picardia vulgò Nostre Dame de
Liesse dictam effulsere**

Caoult, Walrand

Coloniae Agrippinae, 1607

Liber Primvs Complectens Miracvla, Qvae Apvd Tvngros iuxta Cheruiam in
Hannonia mirabiliter facta sunt ab anno 1081. ad annum vsq; 1602.
interuentu gloriosissimæ Virginis Dei Matris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59700)

LIBER PRIMVS
COMPLECTENS MI-
RACVLA, QVAE APVD TVN-
gros iuxta Cheruiam in Hannonia mi-
rabiliter facta sunt ab anno 1081. ad
annum vsq; 1602. interuentu glo-
riofissimæ Virginis Dei
Matris.

Proponitur descriptio pagi Tungrensis.

CAPVT I.

NVNGRI, pagus Hanno-
 niæ insignis & amœnus,
 diœcesis Cameracensis, ab
 oppido Athomille passi-
 bus distans aut circiter: à
 Cheruia verò quingentis,
 sublimen habet in aëre saluberrimo situm,
 hinc longa & patente planitie eaque copiosa
 & fertili diues: illinc, idoneo versandæ molæ
 fluiolo (cuius ripæ multo gratoque virore
 circumlitæ) commodus. In somma talis ac
 tanta est loci commoditas, quem illustris he-
 ros Hector (prout confestim videre licebit) re-
 liquis

reliquis certè omnibus vnã postpositã
 fuerit, in sedemque fixam & stabilem delatã
 rit: cuius cellarijs etiam Mystodocheriũ, huius
 pastoralis domus ædi sacræ vicinã, ad huius
 tum vtitur, vt, suprã Seniorum traditione
 vulgatãque famã, inspicientibus non
 rit iudicatu difficile: idque conformiter ad
 quæ infrã dicentur. Fuit hic locus præter
 sæculis pietatis nomine pretiosus & beati-
 cius affectus à sede apostolica, vt ex Regelin
 constat, tum ob antiquissimã sodalitatẽ
 ibidem in honorẽ sacratissimę Virginis Ma-
 tris erectã: tanta quidem auctoritate, iurã
 dictione & priuis legibus, vt per totum His-
 moniæ comitatum res ea sit diffusa, tum de
 pænẽ infinita, eaq; illustrissima & protulã
 thentica miracula, quæ Deus, gloriosissimã
 Matris suæ interuentu & precibus, operatus
 est. Sed & Patrum nostrorum memoria, Sancti-
 tissimus Pontifex Clemens eius nominis septi-
 mus concessit de data anni 1514. 20. Aprilis
 primo sui Pontificatus anno diploma, quod
 etiamnum hodie in Ecclesia asseruatur (eius
 ore loco supra cathedram, è qua Dei verbum
 annuaciatur) munitum 16. Cardinalium
 gillis: qui congregati, & de memorata sodali-
 tate ac miraculis certiores facti, concesserunt
 singuli centum indulgentiarum dies in per-
 petuum omnibus vtriusque sexus, qui in ho-
 tu gratiæ preces in iam dicta Ecclesia fuderint

in beatissimæ Virginis festis Natiuitatis, Cõceptionis, Purificationis, Annũciationis & Assumptionis. Porro iam nominati Hectoris temporibus Tungri, tantum vicus erat dependens à Tungris Sancti Martini, nec à tempore ita multo inde disiunctus peculiarem habet partem. Nunc temporis spectat ad D. Comitum Berlamontium & Lalanium, aurei velleris equitem &c. annexusque est Lensensi territorio.

DE MODO IMAGO B. MARIÆ
Angelorum ministerio miraculose Tungros
allata sit, non minus dilucidè quàm
periucundè exponitur.

C A P. II.

ANno supra millesimũ octuagesimo primo, pridie Purificationis, ad undecimam noctis horam, imago gloriosissimæ & beatissimæ Virginis Mariæ Tungros ab Angelis allata est candida & lucida nube adorata, tanto quidem splendore, vt territorium illud omne quasi in ipso meridie inclaresceret. Locus hic in horto conspicuus includebatur castello Domini Hectoris à Tungris cognomento Magnus: qui pro tempore viduus 42. erat annorum vir spectabilis & præstans, quæ stirpis nobilitate (nã Comitibus Flãdriæ & S. Pauli sanguine iunctus, etiã nepos erat Comitum Namur-

Namurcensis) qua vitæ laudabilis, sanctior
vide infrac. 11. } que morum præconio Quo
 quomodo diui } domesticis de extraordina
 nitus à cecitate } ria ista claritate condocet
 sit liberatus. } ctus (nam à triennio vi mo
 bi cæcus erat) surrexit è lecto, seseque ad con
 locum transferri iussit, quo iam incolæ per
 præuenerant stupentes, & scire plurimum con
 siderantes, quid sibi res ea vellet. Er ecce
 per sesquihoram aut circiter audiuit summi
 mam & incomparabilem melodiam, diffusam
 interim odore fragrantissimo, qui sancta quo
 dam, nec facile explicabili alacritate festi
 eorum & mentes in diuinæ gloriæ contempla
 tionem accensas erigeret Vbi cessante
 symphonia, Hector imaginem illam in su
 cubiculum reuerenter & honorifice delata
 dam curauit, & sollicita vigilique custodia
 seruandam. Die sequenti inde mota, & ad
 Martini parocchiam magna cum solemnitate
 præuijs crucibus & labaris seu vexillis
 cris, delata est per parocchiam iam dicto Hec
 re comitatum, & magna insuper incolatum
 turba, tam eorum qui visionem hanc percipi
 perant, quam aliorum qui iam audiendi san
 gratia conuenerant: ibique, non sine publicis
 sanctis ceremonijs ac veneratione multa
 per summum altare fuit collocata, Ac in
 ta nocte, illa ipsa hora, qua paulò antè dicitur
 tus aduenerat, eodem Angelico ministerio

ad hortum Hectoris est relata; qui cum surrexisset, eam in suum cubiculum honorificè, vt antè, reponi iussit, ac postero die pari ceremoniarum apparatu & pompa iterum à S. Materni prædictam parœciam referri. Res mira: Proximo post die, prima luce nuntiant serui domestici Domino suo, sese imaginem reperisse in eodem horti loco, vbi prius fuerat. Quod vt vir bonus cognouit, præ gaudio & stupore gestiens, Deo Virginique Matri pro tanto fauore gratias egit. Ne quid verò leuiter aut temerè circa rem tanti momenti faceret, consultum putauit Reuerendissimum Dominum Ioannem Cameracensem Episcopum de rei serie cõmonefacere, vt ipsius iussu authenticum instrumentum fieret, ac orbi publicaretur ad beatę Virginis laudem & honorem. Quem in finem, nobilem è suis vnum Ioannem Brugeletanum cum litteris rem totam aperientibus ad Episcopum destinauit: qui hoc nuntio non mediocriter exhilaratus, in Dei & gloriosissimæ Matris eius laudem toto mentis affectu prorupit, adiecitque se insignes aliquot viros & auctoritate præditos, nec non & vita cõmendatos missurum, qui in rei veritatem & facti circumstantias plenius inquirerent. Coëgit concilium, vbi litteras D. Hectoris à Tungris legendas exhibuit. Episcopi propositum de mittendis aliquot viris idoneis, ab omnibus accommodum & conueniens

ueniens, est iudicatum. Quocirca de nomine
 fuerunt quatuor viri precipui, puta loannes
 Muquetius, Petrus Montius, Guillelmus
 Castro, & Robertus Brunus, cum expresso
 mandato particularim & fideliter rem
 inquirendi. Qui postquam eo loci uentum
 Hector comitatus Dominis Petro Baluacensi
 Domino, suo genero (duxerat enim huius
 uxorem filiam Hectoris natu maiorem
 non postea Domino à Ghistellis nupsit,
 tempore miraculum contigit) & Iohanne
 Domino de Huffegnies spectato equitum
 Ecclesiasticorum numero non exiguo,
 moratam imaginem accipi, denuoque
 atque MARTINI templum referri
 Cuius rei ueritas, ut indubiè patet
 communi consilio, concordique
 loco conopæum erectum est ea uia, que
 ter Tungros, & B. Martini præfatum
 plium interiacet; decretumque ut duo de
 gatis Cameracensibus inibi confisterent,
 alijs ecclesiasticis, donec ab euentu alie
 res euaderet perspicua; reliqui duo in
 nominati Hectoris castello remaneret
 mitati eodem Hectore ac Dominis de Baluacensi
 lo & de Huffegnies alijsque nobilibus, Eo
 ce, sub instantem undecimam nocturnam
 dem forma modoque quo prius accesserunt
 ad locum suum est relata, transiens supra
 moratum conopæum magno cum spectantibus
 gaudio

gaudio & stupore. Illic visi sunt sibi videre caelos apertos & multo lumine circumfuso scintillantes, ac velut per tubulum in animos il-lapso quasi quinta quadam essentia gaudiorum & deliciarum caelestium: ibi enim conspicati sunt venerandam illam imaginem caelestique sono ac fulgore aures & oculos pulsan-tem & praestringentem, eodem plane schone-mate, quo prius visa erat ad D. Martini; idque magno, mirabilique cum triumpho & inau-dita magnificentia. Illic auditi cantus & me-lodia prorsus angelica. Ibidem aer visus quasi balsamo & pretiosis Thymiamatis perfusus, tanta inde suavissimi odoris emanabat fra-grantia. Quid multis? Peractis admirandis hisce mysterijs, fit concursus ad locum, & reperta est ab ipsis imago sic, ut antea, in ipso horto: ibique se humi prosterntes la-crymanibus oculis, & ad caelum sublatis, genibus in terram defixis, iunctis manibus, & corde diuinitus accenso, hanc in precati-onem erumpunt. O Maria gloriosissima mi-sericordiae mater, quae ex beato gloriae tuae throno non cessas pro famulis & clientibus tuis in vndoso huius mundi pelago laboran-ibus aduocatam agere apud vnicum filium tuum Dominum nostrum, eiq; virgineas mamas-
mas, & quibus lac suxit infantulus, ostendere,

ex intimo corde tibi gratias agimus quam
 possumus maximas, quod misericordes
 mites oculos tuos in nos conieceris, quod
 eum hunc tua præsentia beare, & per ima-
 nem hanc te (quæ altissima & potentissima
 coelitem Imperatrix) nobis familiarem
 bere volueris, nobis, inquam, vilibus & ab-
 iectis terræ vermiculis. Fae nos, o vitæ for-
 tanto tamque admirabili beneficio digna-
 Et ut filius tuus pauperulæ viduæ munuscu-
 lum non est a spernatus; ita & tu corda nostra
 ac bonas voluntates, ac nos ipsos, quantum
 cumque sumus, in clientes & obsides suscipis.
 Fae loco, eumque illustra, ac visita (& pe-
 gratiarum tuarum agmina, in nos tibi deo-
 tissimos copiosa largitrix influe) quem sanctæ
 sanctæ maiestatis tuæ pedibus prouolui-
 num dicamus, consecramusque. Memoramus
 Dominus Hector ingenti perfusus gaudio
 quod Virgo Mater locum suum tam illustre
 miraculo honoraret, ad imaginem vana curio-
 suis tota nocte vigilauit, & prima luce audens
 res ac delegatos illos duos accessit, iussit
 quos & rogauit vt Reuerendissimo Archiepiscopo
 piscopo Cameracensi totius rei gesta scribere
 aperirent: qui sese id sedulo facturos proce-
 tentes, sine mora in viam se dederunt.

Die mensis Februarij decima septima de-
 uerendissimus dominus Ioannes Episcopus
 Cameracensis Tungros aduenit; in dicto

us aduentu suo pastoribus vicinis : qui & comparuerunt sacris induti vestibus , preuijs Crucis vexillis & labaris ecclesiarum suarum, magna populi comitante caterua. Eodem die Reuerendissimus concionem habuit , locum & hortum, vbi erat imago, dedicauit , inibiq; sacrum fecit . Quo finito , Dominus Hector supplicauit vt totum Castelli sui fondum & ambitum consecraret, quod & illico factum est.

QVIDAM DOMINVS ALTERIVS MANUUM vsu à nouennio destitutus , cereos accensos ante imaginem B Virginis offerens, manum sanam ac eiusdem vsu recepit:

CAP. III.

Vigesima septima proximè sequētis Martij idem supradictus Dominus Hector ediculam ad honorem & laudem beatissimæ Virginis erigi curauit: ad quam confestim accurrunt ingens multitudo ex omni statu, sexu, ætate: hi quidem vt imaginem miraculis plenam, iamque passim diuulgatam viderent; illi verò vt sibi, vel propinquis suis sanitatem impetrarent sicuti eodem die & mense, quum prædictum exstueretur facellum proprio experimento didicit supranominatus Ioannes Dominus de Hussignies, qui alterius manu

B nuum

naum vsu iam à nouennio deficiente per
 grinationem ad Tungros vouit: quo vi
 nit, sacrumque fieri curauit, manum cere
 obtulit, candelas quindecim accensas, de
 te sacro, manu apprehendit; quas post facta
 ante imaginem beatissimæ Virginis ob
 & offerendo manum sanam & præsentem
 lius vsu se recepisse sensit, & multum
 uisus est; quæ exstitit occasio, celeriter, quæ
 a edificandum supererat, ad umbilicum per
 cendi.

RVELLA 27. ANNOS NATA, QUÆ

vsu loquendi à 12. annis amiserat ad horam
circiter orans B. virginem, statim
loqui cepit.

CAPVT IIII.

Eiusdem anni quarto Aprilis Anna E
 minia ex opido Atheni progenera
 annos viginti septem nata, vsu loquendi
 duodecim annis ex graui morbo amissa
 Quid pluribus verbis utar? oblata est p
 beatissimæ Virgini Tungrensi (exstante
 huc imagine velo cooperta) orauit ad horam
 aut circiter, & ecce statim loqui cepit
 ne grandi miraculo. Vnde ut ampliores
 tias Deo, Virginique Matri ageret, totum
 hic exhaustit nouendium, seque quocumque
 eo peregrinaturam vouit. A quo tempore

annos 37. superuixit, nupsit, & liberos plures peperit.

*INFANS EX ANIMIS IN LYCEM
editus reuixit per merita sanctissime
Virginis.*

CAPVT V.

Supradicti mensis die septimo Arbæ, mulier 18. annorum nomine Ioanna in partu periclitans, iamque deserta, post dies quinque totidemque noctes fœtum mortuum edidit: qui aſſeruatus in diem ſequentem ad octauâ horam Tungros ablatuſ eſt; ibique per merita & beneficia ſanctiſſimæ Virginis reuixit, baptizatuſ eſt, & Stephanuſ à Ponte, vt eius pater, dictuſ: qui & poſtmodum factuſ ſacerdoſ, obiit paſtor loci de Ligne.

*QV I D A M M A N V M E T P E D V M
uſu orbauit à quinquennio Tungros delatuſ, poſt
uotum à ſe emiſſum fabricandi candelabra in
honorem B Virginis, orantſque ibidem,
ſe incolumem & ſanum ex-
pertuſ eſt.*

CAPVT VI.

Euſdem anni die Aprilis decimanona quiſdam Iacobuſ Boſquilloniuſ ex moribus
B z Han

Hanonix duos & triginta natus annos
 vici de Hauret dicti, diues & opulens, a
 nifex pedum & manuum vsu orbarus a
 quennio, vouit coram beata Virgine, si
 tatem reciperet, se ad primum quodque
 elaboraturum duo stannea ponderis viginti
 quatuor librarum candelabra, quorum
 que candelam trium librarum imponeret
 coram imagine collocaret. Tungros se de
 ti fecit, ibi orauit, & momento citius
 eo peruenit sese sanum & incolumem
 Superuixit ad annos quadraginta Peregrin
 nationem anniuersariam ad beatam Virg
 Tungrensem repetens. Contigit hoc
 culum in presentia dicti D. de Tongres
 tum adhuc caeci, qui ea hora missa facie
 adfistebat coram B. Virginis meritis & p
 cibus se videndi vsu recuperaturum.

*INSIGNI MIRACULO LAPIDIS
 calx & arena diuinitus parata ad extru
 nem aediculae, in B. Virginis memori
 am consecrandae.*

CAP. VII.

Eodem anno vigesima octava eiusdem
 sis cum fabris murarijs deficerent lapides
 calx & arena, quibus in constructione aedi
 lae inchoatum opus continuarent, sequenti
 nocte tantum lapidum allatum est ab oppo
 do Antonio (vnde & alij lapides p
 ra

uecti fuerant) quantum viginti currus capere potuissent, tantumq; calcis & arenæ quantum perficiendæ ædiculæ satis esse poterat, idque insigni miraculo, putà sine curribus & equis. Visa fuit dum daxat mulier in habitu candido, quæ instar peregrinantis materiam dispo- neret & dirigeret.

*Q*UIDAM IUVENIS PER QVADRI-
ennium grauitè è sagittæ ferro in coxa offensus
cum magno vitæ discrimine, vbi Tungros cur-
ru aduectus pijs fudit preces, conse-
stim ferrum erupit è
coxa.

CAP. VIII.

Eodem die seruus Episcopi Cameracensis nomine Ioannes Atrebatius annorum quindecim in coxa saucius è sagittæ ferro, idque à quadriennio, magno vitæ discrimine tentatis omnibus vijs quibus ferrū educi posse videretur, cum nihil sic proficeret, rheda Tungros aduectus fundit preces, & ecce continuo ferrum suapte sponte exilit è coxa, unde seruus ille pristinae fuit redditus sanitati. Hinc Episcopus mirè gauisus est, auditisque per Dominum loci etiam alijs miraculis, se quod sui erat officij facturum existimauit, si ea per totam suam diœcesim publicanda curaret. Quæ secunda est miraculorum appro-
batio

batio Episcopi auctoritate facta.

INFANS PER ABORTVM Mortuus, Tungros ubi delatus est vita simul et
 misericordia donatus est: mater vero eum in
 mum vite discrimen adducta, miraculose
 eripitur, implorata B. Virginis ad-
 iurice manu.

CAPVT VIII.

Sub id tempus ablatu est infans mor-
 tuus ex oppido Mortania; & ecce tibi be-
 tissima Virgo miracula conduplicat. Infans
 mater Maria à Campis dicta sexto iam mense
 prægna, dum ad Scaldis ripas herbas secum
 incidit in fluuium, & in ipso casu operam
 implorat B. Virginis à Tungris. Fer, inquit,
 mihi ô Domina auxilium, subito ceu aqua
 ad tres iactus arcus per aquam deducta
 tam dextrè, vt nullum corporis dolorem
 quidem senserit: sequenti tamen die ex pæ-
 rito pauore mulier abortijt. Allatus est infans
 vt prædixi Tungros, vixit, saluari aqua
 ètus est, cui parens iusticus fuit Iacobus
 Ioannis Domini de Hufsegnes, qui cum re-
 poris in edicula sacro intererat, vnde & hoc
 miraculi factus est conscius & ocularus testis.
 Puer hic postea custos fuit mariecularius in
 ecclesiæ Cherquiensis, postea Romanus petijt, in

annos duodecim moratus; demum in patriam redijt, factus est Sacerdos & Ecclesiæ Sonegiensis Canonicus, ac Pastor in Tungris, ubi & fato concessit.

*DE ADAM DOMINA A MEDICIS
deserta confugiens ad Beatam Virginem admodum
miraculosè liberatur ab enormi fistula,
quæ duodecim annis labora-
uerat.*

CAPVT X.

ANno millesimo octuagesimo nono,
die mensis Augusti vndecimo, præsen-
te Domino Ioanne Fontano, alijsque perso-
nis notabilibus, Domina lociditi d'Antoing
Margarita magno miraculo sanata fuit à fi-
stula, qua laborabat ad maxillam dextram ab
annis duodecim: per quam euenit vt tam de-
formis efficeretur, vt nullus esset, qui vellet e-
am in vxorem recipere: nam post longi tem-
poris iacturam, & sumptus graues frustra fa-
ctos, medici eam deferentes incurabilem in-
dicarant; Cum autem parum, imo nihil spei
superesset ab hominibus, ad B. Virginem sup-
plex confugiens Tungros vsque peregrinata,
confestim sanata est, & postea nupta Domino
Hectori Tungrensi Dynastæ, ex quo duas su-
stulit proles marem & foeminam; superstesq;
fuit

B +

fuit

fuit ad triennium marito, iuxta quem loca
ta est in ædícula Tungrens.

PLANE ADMIRANDO MIRACULUM
supradictus Dominus Hector à cecitate liberatus
qua per triennium grauabatur: simulque multum
minum & equorum prostrata pedibus, ad
Marie sacellum delata, protinus
reuixit.

C A P. II.

Decimo octauo Iunij, anni millesimo
nonagesimi supradictus Hector
noctis undecima monitus est ab Angelo
iussu Diuæ Virginis arma sumere, & suppo-
ferre Francorum Regi Philippo id nono
primo. (Huius Hectoris præclara etiam sunt
cap. 2) Hic regnavit anno millesimo quingentesimo,
gesimo, usque ad annum millesimum centum
simum vigesimum) qui non procul a To-
co Neruorum Insulas versus, castrametum
erat. At Hector, quod cæcus esset, inno-
ni huic fidem habere non audebat, cum
mans sibi illud esse per phantasma, doc-
secundo & tertio fuisset eadem de re com-
nitus duabus scilicet noctibus subsequen-
bus. Quæ causa fuit cur magnam sibi arm-
rum, clientum & mercenariorum manus
armatam collegerit, obuiamque Regi, qui
iam diuinitus hac de re commonefactus

rat cum certa spe adipiscendæ victoriæ, pro-
dicit: nam pridie in Concilio decretum fue-
rat vt Rex Tornacum sese reciperet, ibique
belli successum expectaret, tum ob magnam
hostium numerum, quorū caput erat comes
Flandriæ, tum etiam ne Francia, Regio san-
guine orbata mœreret. Nam filij Regis alibi
erant in armis, atque ita in vitæ discrimine.
Castra hinc inde in mutuū occursum &
conflictum sibi prōxima quum essent (idque
Dominica die ipsoque festo sancti Ioannis
Baptistæ) Tungrensis Dynastes, pro innata pi-
etate volens numini supplicare, conuersus ad
locum vbi erat in veneratione beata Virgo,
finita precatōne, visum sic recuperauit, ac si
nunquam antea fuisset cæcus. Contigit hoc
in præsentia Regis ac totius exercitus. Vnde
ingenti cum cordis affectu gratiæ Deo, Virgi-
nique matri ab omnibus sunt actæ: factoque
in hostes impetu memorabilis & miraculosa
victoria penes Regem stetit. Hoc ipso die tres
filij Regis alij in orbis partibus illustri victo-
ria, superatis hostibus, sunt potiti. Quæ res
permouit Regem vt Tungros peregrinatio-
nem susciperet, vbi & elegatissimam crucem,
in qua portio Dominicæ crucis inerat, quæ
etiamnum hodie visitur in ecclesia Tungren-
si, donauit cum pluribus sacris reliquijs; vt,
parte vestis beatæ Virginis, brachij sancti Ste-
phani, ossium sanctorum Petri & Pauli, cum

tribus magnificis calicibus, tribus dalmaticis, totidemque cassolis, Diaconorum & subdiaconorum ornamentis aureis lilijs cyaneo in campo fulgentibus, fago militari quo indotus usus erat in die victoriae, collato insuper ingenti thesauro in usum ecclesiae. Quum autem immodica esset affluentis populi turba, his quidem Regis, alijs autem recens illustri nati Hectoris videndi studio concurrentibus, mulier quaedam ab Huflegnies Ioanna nomine molitoris vxor, in confertam multitudinem audacius quam par erat, irrupens, hominum equorumque pedibus obtrita periit. Quis multis? In ædiculam beatæ Virginis sacramentum Rex & proceres sacrum audiebant, illa, subito reuixit, membris omnibus incolumis. Ex hoc miraculo, ædicula sacra longè lateque innotuit, eique à summo Pontifice, ac Regis facta est potestas erigendæ Sodalitatis, quæ etiam per vniuersam regionem dono acquirendi quòd in ædiculæ ipsius lucra & emolumenta cederet, sicuti ex actis constat authenticis. Porro institores, quorum præsertim intuitu fuit erecta sodalitas, soliti erant quotannis concinnandas curare tres candelas magni ponderis in honorem beatissimæ Virginis, persoluebantque dictæ ædiculæ prædicti mercium institores tributum duarum centarum librarum cum aliquanta pecunia, vt ex illorum priuilegijs liquet.

HOMO QUIDAM, INVOCATA B. Virgine, mirabiliter à mortis præservatur periculo cum vxore sua, quæ edito fœtu mortuo, vbi is Tungrum delatus super altare est depositus, fufis à patre precibus suscitatur, baptisatur, exim. deq̃ue superuixit 18. annis.

CAPVT XII.

ANNO millesimo quateruicesimo decimo sexto, die Septembris quarta, Ioannes à Spina ciuis Insulanus mercator panariarius, nocte dum à cœna redit, ad quam euocatus fuerat à quodam amico (cui nomen erat Petrus Esclusanus) in ipso foro commorante inter campanam & turrim ciuicam, incidit in quinque sicarios micronibus & gladijs armatos, qui hominem cœsum, punctimque ferientes pro mortuo reliquerunt. Exclamatore & strepitu vicini festinanter accurrunt, eumque in proximas ædes deferunt, ac vestibus mortuum, aut certè mox mortuū rati spoliant; videbant enim vestes hîc illîc dissectas, ad hominem sanum præter spem reperiunt, & vehemèter mirantur, quaruntq̃ ex eo quî fieri id potuit. Quibus ille; Ego inquit, gloriosâ Virginē Tungrelem inuocaui, p̃ quâ & seruatus sū. Illa enim multos ictus lethaliuolētia illatos sustinuit. Interim fama tristior ad vxoris ei⁹ aures puenit, cū scilicet vel iugulatū, vel certè mortuū p̃ximū esse; tū illa

lmatib;
& subdia
yanco in
uo indio
o insuper
Quum
ali turb
is illum
rentibus
na nomi
alitudin
hominū
ij. Qu
sacram
t, illat
columi
gē lateq
ac Reg
is, quin
o acqui
& emolu
authe
ertim in
quotan
elas me
a Virgi
prædict
um cert
ex illorū

attonita ad locum accurrit, & vt vidit fre-
 tiam hominum, in terram ceu exanimis ca-
 ruit. Erat autem prægnans & partui proxi-
 vndè & paulò post abortijt è mortuo fo-
 Memoratus Ioannes à Spina sacre Virg-
 Tungrensis meritis confusus, ad eius m-
 riam peregrinationem suscepit, venit co-
 ces fudit pro coniugis incolumitate, donec
 redit, infantem abortu eiectum, exstinctum
 que videt, & vxorem in extremo qual-
 actu constitutam cereum benedictum ma-
 bustenentem. In tali tantaque angustia
 tum sese in preces effundit, & beata Virg-
 Tungrensis imaginem ori coniugis app-
 & ecce, quæ loquelam amiserat, & extraxit
 spiritum à quarta matutina agrè duxerit
 eam erat hora vespertina) iungit manus
 beatæque Virginis opem implorat, & con-
 lescit, Pater de filio mortuo sollicitus, et
 gros deferri iubet, & super altare collocat
 vbi suscitatus, paulò post baptizatur, & de-
 deinde ad annos octodecim in Domini
 tem electus.

*Q*UIDAM PER SICARIOS IN
 bore suspensus, mirè, inuocata virginis op-
 ripitur, & penè nudus Tungrensis
 stea petit.

CAPVT XIII.

ANno millesimo centesimo quarto ferijs Beati Thomæ Gulielmus quidam Gandensis cognomento Monsterius Tungrensium Ecclesiam ingressus est strigente cololum laqueo. Is, dum rediret à nudinis Brugensibus per sicarios, qui ipsum strangulatum ex arbore suspenderant, ac pro mortuo in siluis reliquerant, assererat se dirapsum: Cum autem prius in tam aperto vitæ periculo beatam Virginem Tungrensium inuocasset, ecce mulier in veste candida soluit vinculum, deponit eum ab arbore, blandeque consolatur & monet ut votum impleat, illaque euanuit. Vnde hic recta petit Tungros eodem schemate pæne nudus, agitque Deo gratias, & beatæ Virgini, totiusque rei gestæ seriem pastori Tungrensi & omnibus ibi præsentibus enarrat.

QUAEDAM PVELLA PER TRIENNIVM paralytica, B. Virginis interuentu à paralyfi liberatur.

CAPVT XIV.

ANno millesimo centesimo decimo quarto ferijs beati Nicolai, paupercula quædam puella nomine Anna Caucia è Lignensi territorio progenita; ægra & paralytica totoque triennio cliuica, quum se suaque salutem beatæ Virgini Tungrensi commendasset, primò sedit super stratum, quod

B 7 ab

ab annis tribus retrò lapsis facere nequiter
tum surrexit in pedes: deinde gemino
subnixa Tungros venit, fusaque prece,
moram, penitus conualuit, posteaque
nupsit opulento. Huius rei testes fuerunt
minus de Ligne, pastor, & Tungrensis
stes, & capellæ gubernator.

*QVIDAM DVACO TUNGROS
tens, & ibidem missam audiens, sum
chij recipit, quo antea destitue-
batur.*

CAPVT XV.

ANno millesimo centesimo quadage-
mo secundo die 6 Iulij venit Duaco
gros peregrinus quidam dictus Ioannes
ger, Blato natus, alterius brachij destitutus
su; qui dum in ædícula beata Virginis factus
audit, plenam perfectamque sanitatem esse
secutus in præsentia Decani Cheruzæ & pa-
lai dicti, & sororis Pastoris Osticensis & pa-
rium aliorum spectabilium. Hic Ioannes
agnitionem accepti beneficij, sacello
candelabrum ferreum triginta pondo in
moriã triginta denariorum quibus
stus venit. Id candelabrum adhuc
esse perhibetur.

QVIDAM

apud Tungros in Hamonia,

39

QVIDAM THESAUROS ECCLE-
siae Tungrensis surripere praesumens, miserrime à vindice manu Dei puni-
tur.

CAPVT XVI.

ANno supra millesimum centesimo
quingagesimo in solemnitate Pa-
schali, filius pastoris Tungrensis
(quem de legitimo matrimonio ante sacer-
dotium susceperat) noctu clanculum ædem
Tungrensem ingressus per fenestram, sacris
fontibus contiguam vt furaretur ecclesie the-
sauros, qui erant in gazophylachio, arrepta se-
cure viam fecit: sed vt pugillos aliquot argen-
to impleuit, ita se occulta vi præpeditum in
brachio sensit, vt manum è gazophylacio re-
trahere non posset: quo tempore factus a-
mens & mutus, à vindice manu Dei, hæsit at-
tonitus misereque afflictus, donec factum ei-
us in omnium notitiam deuenisset: nec loqui
potuit, nisi à patre suo in nomine Dei beatę
que Marię Virginis coniuratus. Tum Prætor
Senatusque Tungrensis apprehensum conie-
cit in vincula, vt pauldò post vitam finiret la-
queo, sic enim condemnatus erat: sed felici
auspicio cum pœniteret illum sceleris; carce-
res, qui vicini erant ædi, perfregit & Auernos
fugit: vbi eremiticam vitam duxit ad no-
stram DOMINAM de Puteo, quam vocant

PVER

PVER AQUIS PRAEFOCATVS
Beaque ad altare B Virginis delatus, pro-
nus ad vitam reuocatur.

CAPVT XVII.

Eodem anno filius Iacobi mol-
 submersus ad aquæ cataractas, patre
 lente, perijt. Ad altare beatæ Virginis
 tus, confestim reuixit.

INFANS MORTVVS IN LVCIS
editus, & postea super altare B. Mariæ
tus vitæ restituitur.

CAPVT XVIII.

Anno millesimo ducentesimo
 quinto ferijs beatæ Catharinæ
 uiæ vxor Ioannis Quésneau cercuilla
 ris, prolem mortuam edidit, quæ sic
 est à duodecima meridiana ferix sexta,
 ad secundam pomeridianam insequen-
 sabbathi, eò quòd pater tū temporis
 qui reuersus, prolem accipit, eamque
 delatam super beatæ Virginis altare
 quæ paullò pòst viua exstitit, lauacro
 recreata. Quia verò filia erat nomen
 cepit Catharinæ: deinde ad mo-
 trem viuens est relata.

HOMO PER SEXENNIVM PED-
dum vsum miserè carens, prodigiòse sanatur ea ipsa
hora, qua vxor eius procurabat missam
suo nomine celebrari ad altare
B. virginis.

CAPVT XIX.

Eodem anno Ioannes Molitor plaustra-
rius, natus & moratus Lessiniæ, postea-
quam toto sexennio pedum vsum caruit, sana-
tus est mirabili modò ac pænè prodigioso.
Venerat vxor eius Tungros peregrinationis
ergò ad decimum quintum Augusti, quo so-
lènes feriæ Assumptæ in altum Genitricis ce-
lebrantur. Audiuit illa Ioannem Regium ver-
bi Dei præconem, qui inter cætera docebat
contritione, & peccati confessione, munitum
esse debere, quisquis preces suas à Deo vellet
exaudiri. Finita concione, peccatorum exo-
mologesi facta pro mariti leuamine à prædi-
catore sacrum fieri petit ad altare beatæ Vir-
ginis. Dictu mirum, illa ipsa hora, qua sacrum
fiebatur, maritus eius domi suæ lecto decum-
bens per somnium sibi visus est cum vx-
ore sacro interesse in ædicula Tungrensi: vi-
sus est etiam sibi sanus & incolumis. Indè à
somno experges factus, re vera se pristinæ sani-
tati restitutum deprehendit. Duos è suis fratri-
bus excitat, nomen vni Gerardo, alteri Theo-
dorico: quibus comitibus penè nudus vt erat,
venit

venit Tungros, vnde dicta missa rediens
 eius, transmissio iam opido Atho, man
 habuit obuium bene sanum. Ipsa vero
 & dictis fratribus eius Tungros regred
 Deo Virginiq; Matri gratias pariter
 peragerent. Nondum autem inde rec
 concionator, ei rem totam illa narrat
 riti, fratrumque eius praesentia: qui
 moris igne succensus ad suggestum, de
 redit, & concurrente tanquam ad
 spectaculum populo, Dei pandit mag
 actaque referri procuravit, gratias Deo
 niq; Matri summas agens: Dicitus autem
 annes superuixit ab illo tempore 24.
 manes eius peregrinus toto vitae suae

INSCRIPTI SODALITIO B. V. M.
viae Virginis à grassante pestilentia propi-
uantur & liberantur.

CAP. XX.

Eodem anno pestis per totum illum
 etum sic saeue grassabatur, vt in opido
 pagis vix cuiquam parceret, nullo certis
 usue discrimine, praecipue tamen Achana
 uaserat. Ibi tum erat mulier peregrina
 Tungros nomine Nicolaa, quae nihil sibi
 tuebat à pestilentia, quod B. Virginis ho
 rate subnixae esset, & inscripta alba Sodalit

tis eius apud Tungros, quo fiebat vt vicinos
& amicos suos incitaret ad votum peregrina-
tionis Tungrensis. Persuasit hoc illa quam-
plurimis, qui cum suis domesticis à peste im-
munes extiterunt, & ad Tungrensem ædicu-
lam, peregrinatione suscepta, actisque; deinde
beatissimæ Virginis gratijs sese peregrinorum
& sodalium catalogo inscribi fecerunt. Ex
hoc rumore totum per opidum sparso, cuius
animi pia deuotione, ac deuota pietate mira-
biliter fuerunt inflammati. Quæ res loci pa-
storem permouit, vt publicam ac solemnem
processionem ab Atho ad ædiculam Tungrē-
sem populo nouis delibuto gaudijs indiceret
Ventum est eò non sine magna pietatis signi-
ficatione, sacrisque ceremonijs. Auditus est
præco ille diuini verbi Ioannes Reginus mo-
do commemoratus, qui tantam credulæ ple-
bis animis ingenerauit fiduciam de fauore &
auxilio Dei, per beatissimæ Virginis merita
obtinendo, si modò serio ad Dominum con-
uerterentur, vt inde salutaris admodum suc-
cessus, & lætus euctus prodierit. Ab eo enim
tempore vindex Dei manus exarmata est, &
horribile Dei flagellum in opido iam nomi-
nato conuicuit, ita vt exinde nullus omni-
nò cuiuscunq; demum ætatis fuerit pestilentie
morbo sit sublatus. Insigne hoc & euidēs mi-
raculū nusquā non innotuit: vnde & alibi po-
puli similem veræ conuersionis viā ingressi,
potiss.

potissimum verò Valentianis & Tom
pestilentia mirè & subito sunt liberati.

RELIGIOSVS ALTERIVS IN
strangulatus, quia B. virginis se ante mortem
mendauerat tutela & precibus stupendo ve
digio ad vitam reducitur, ac postea Abbas
spacio 31. annorum suos piè moderatur, et
dem mitra resignata, apud Tungres per
sexennium superuixit, ibidem
que sepeliitur.

CAPVT XXI.

ANno millesimo ducentesimo
mo, Domino Petro Torneio
Cisonij vita functo, Dominus Ioannes
hemius, vir qua religione, qua vita
nia celebris, in demortui locum à
est electus. Quæ res Dominum Thoma
d' Auchy malè habebat, qui nihil non
bat, omnemque (quod aiunt) lapidem
bat tum promissis, tum muneribus,
dignitatem proucheretur. Et si verò
bitiosè persecutus est, tamen quod
pax, neque idoneus esse, passus est
Fugit enim gloria persequentes, qui
modo speciem & virtutis vmbra in
tuentur. At Cæcodæmon, accenso in
ri animo ambitionis igne, abominabile
ei suggestit. Proditoriè enim hic Thoma
eus colludit cum electi ministro, alleno

que alio nebulone secreti conscio : quorum
opera de nocte Ladhemij cubiculum ingredi-
tur, quem dormientem annexo ad collum la-
queo, suspendit è lacunari cubilis, fortiter
premit & strangulat, & mortuum dimittit, e-
umque intra thori linthea recondit, pendente
ad collum fune: hinc cum sceleris affinis
recedit obseratis cubiculi foribus. Porro bo-
nus hic Antistes lethales sentiens angustias
sele Deo commendarat & nostræ Dominæ
Tungrensi, quam singulari affectu prosequen-
batur. Exorta luce proxima, quæ eius benedi-
ctione erat destinata, mirari omnes ceperunt,
quod ad ædem sacram non veniret: ad cubi-
culum concurritur, fores pulsantur, aures at-
tentæ præbentur & ne hilum quidem respon-
si accipitur. Quæritur minister peruersus, in d-
iam homicida maledictus, qui clauis ianuam
patrefaceret: At ille Tornacum effugerat. Fra-
ctum est ostium, mortuus in lecto inuenitur
cum fune ad collum alligato Dominus The-
odoricus affirmat eum desperasse, sibi que ne-
cem conseiuisse: pergit ambire dignitatem,
allegans Ladhemij electionem à Deo repro-
batam, vnde se potius eligendum contende-
bat. Interim cadaver ad locum effertur capi-
tularum, super lugubrem pannum deponitur,
& cooperitur donec sacrum diuinumq; offi-
cium foret completum: iuxta corpus manet
Nouitius quidam Frater Petrus à Belliolo, de-
functi

sancti nepos tredecim annos natus. Nola
 rō consecrationis corporis Christi præam
 la, sonante, puer in has voces erupit, O Do
 ne Ladhemi mi auuncule, placeat Deo &
 gini Matri animam tuā recipere: ô Auuncule
 auuncule, quanto mœrore propter mortem
 conficior: Quibus dictis, hē tibi res stupen
 nimis. Mortuus quippē ceu à grauiore for
 excītus. Gaude, inquit, mi nepos, non sum
 tuus. His auditis puer & metu occupatus
 gaudio ebrius properat ad chorum, & mag
 voce clamat: Non est mortuus Auunculus
 us, mihi iā nunc locutus est. Religiosi quid
 mētes, & prorsus attoniti ad præfatū Cap
 larē locū dicto citius aduolant, & prædic
 Ladhemiu offendūt honestē panno coarctat
 flexis genibus orantem Deum: quem illo
 schemate ad chorum adducunt: reuolūti
 Tungris venisse, ibiq; accepto ad vsum bucc
 ario & veste pastoris (qui magister & D. Ioseph
 nes Nazaretus dictus est) factū fecisse ad ab
 re B. Virginis. In cuius rei testificationem
 ibidem funem, quo strāgulatus fuerat, re
 quisse. Quod superest nescire se an in spū
 tantū, an in spūritu & corpore simul, id dē
 rit. Qui autē aderāt tā insolita narratione
 pefacti, diligēter in rē totā Tūgris inquirunt.
 Omnia reperiuntur veritati cōsona: Latro
 cōprehensi: conuicti, & commēto sup
 affecti: D. Ladhemius designato loco

lum vocant) accepta benedictione factus est
Abbas Cisonij. Prouinciam illam ad annos v-
num & triginta cum laude administravit. E-
uoluit à benedictione diebus duodecim, ve-
nit pari numero Religiosorum comitatus,
nudis pedibus, omni cum humilitate gratias
actus beatissimæ Virgini: Tungris ad tridu-
um demoratus prædicari fecit hoc miracu-
lum Et populum alloquens: Ego, inquit, is i-
pse sum, cui tantam gratiam beatissima Vir-
go contulit; agamus illi pariter omnes quàm
maximas possumus gratias, sectamur & euerē-
ter genua, confitentes nos tantis indignos fa-
uoribus. Tandem Abbaticalem mitram & pe-
dum de sui conuentus & Capituli consensu
nepoti suo iam memorato resignauit. Quo
facto sedem & domicilium sibi Tungris de-
legit, vbi ad sexennium vixit, miro semper
beatissimæ Virginis amore flagrans, in eius
seruitium & loci decorationem propensissi-
mus. Nam ædiculam quoque ad vmbilicam
perduci procurauit, adiutus à Tungrensi Dy-
nasta, qui tū superstes adhuc D. ab Aldenardo
dicebatur. Quin etiam eo sollicitante inchoa-
tus est chorus, cum parte non minima turris
& nauis ædiculæ. At paulò post Tungris in-
fata concessit, & in beatissimæ Virginis sacel-
lo ante altare iuxta iam nominatum Dyna-
sten sepultus est anno 1258. Est autem adeò
fama fulgatum hoc miraculum, vt etiam nū
hodie

hodie Cifoniensis Abbatia feudum possi-
situm in Templuua, quod supradictum
hemius emptum donauit conuentui, in
rerum supra scriptarum memoriam, duo-
nachi quorannis in festo sacrosanctae Tri-
tatis venirent, vterq; cum cereo duorum
mo, vbi sacrum facerent, populoque hoc
raculum, ne eius intercideret memoria,
dicarent, ad honorem beatissimae Virgini-
ad cuius inuocationem patratum erat
Abbatis persona. Quamquam, quibus de-
sis nescio, à tempore tumultuum, qui per
gium saeuierunt, hæc tam pia peregrinatio
pita & obliuioni tradita videatur: quod
pietatem nihil redolere certum est.

*QV AEDAM HEROINA EX PV-
rio mortua, & in fossam deuoluta, reni-
verò Tungros delata, vbi fudit preces ante
nis imaginem, edidit fetum pulcherrimum,
quem antea edere non potuerat, qui
vixit ad annos 67.*

CAPVT XXII.

ANno supra millesimum ducentis
quinquagesimo octauo mense Sep-
tē, Domina de Lens, Theodoricus Dynastæ
Lens coniux, tribus diebus, totidemque
ctibus parturiens periculosè laborauit, nec
iustum partum perducere scē ū potuit, quæ
quid naturæ conatu, & medicinæ vi profici-

tur; ob idque deserta, ac pro mortua cum veteri sui foetu iudicata, atque adeo sepulta est cum ea ac tanta funebri pompa, quae talem ac tantam Heroinam deceret. Nobiles, propinqui ac vicini cadauer comitati sunt ad Abbatiam usque Camberonensem, ubi prouide sepulturae locum sibi delegerat. Finitis autem hisce funerarijs pompis, defunctae, solemniter more parentum, impositum feretro corpus in fossam deuolutum est. Et ecce subito diuinitus exclamat defuncta: O beata Domina Tungresis mihi fer opem, obsecro. Fuerat autem haec mulier per omnem vitam beatissimae Virgini deuotissima, & in parturitionis doloribus acutissimis, illius preces & merita saepius implorauerat. Mox extracta de fouea, reperta est uiua, & ad instar rosae rubicunda, rogans ut Tungros deferretur, ubi se fuisse per diem & noctem affirmauit, eo tempore quo pro mortua fuit derelicta. Qui aderant, eius voluntati morem gesserunt, Abbate, monachis, & omnis ordinis nobilibus eam honoris & admirationis causa deducantibus Tungros usque: ubi vix quarta horae parte haesit ante beatae Virginis imaginem, cum pulcherrimum filium edidit: qui mox baptizatus Ioannis nomen accepit, postea factus Dynastes de Lens, vixitque ad annos 67. maxima virtutis & probitatis opinione, & Camberonae sepultus est. Memorata Heroina ad ostidium haesit

C

Tua

Tungris, vna Dynastæ loci domo, quæ ad
 factæ vicina erat, quotidie ex intimo cordis
 affectu gratias agens gloriosæ Virgini, fontem
 vitæ. Deinde in Castellum suum de Herchen
 reducta, cum marito Theodorico ad plures
 annos vixit, suscepta peregrinatione an-
 uertaria ad beatam Virginem Tungre-
 sem.

*DVO INNOCENTES DAMNATI
 ad mortem, vbi sese B Virgini commendauerunt,
 mirando ac planè stupendo miraculo Tungre
 translati, ante imaginem B virginis, mi-
 rabiliter, vinculis solutis, li-
 beri euaserunt.*

CAPVT XXIII.

ANno ducentesimo quinquagesimo
 nono, die Aprilis decimo octauo, quæ-
 dam Petrus Monius incola pagi Bauffia, pro-
 mum rediens sub vesperum trucidatus
 grandi malleo per fabrum quemdam ma-
 rium (cui nomen Flaminus Hannius) de-
 tum annos viginti quatuor. Hæc caelis
 secreto perpetrata est, vt nulli innotuerit,
 huiusmodi tamen iudicijs & coniecturis
 milibus imputata est Mattheo Nigro &
 anni Carbonio eiusdem pagi incolis: qui
 paullo ante tres illi inter sese confite-
 iuxta hospitium cerui, in foro Chetuz

verbis vtrunque minacibus, maximè autem ab istis duobus, qui se à nominato Petro læsos querebantur. Vnde hoc iniuriarum fundamento apprehensi fuerunt per Prætorem & Senatum Cheruiæ; adeoque acriter habiti in tortura, vt confiterentur se auctores cadis, quo sic scilicet vitæ & intolerandis cruciatibus finem imponerent. Ex hac confessione extorta, capitis damnati sunt, idque sequenti die, qui martis erat Iunij duodecimus. Cumque è domo ciuica, vbi lata erat in eos mortis sententia, regrederentur ad carceres, audierunt pulsum campanæ ad Completorium apud Tungros: vnde factum est vt ex intimis præcordijs cum gemitibus & lachrymis beatæ Virgini, innocentis matri, se commendarent: protractis precibus in horam noctis duodecimam prout audierunt carceris custos, carnifex Montensis & fascillites, ijs audiendis mirè delectati. Quo facto an hoc dormierunt vinculis ferreis compediti: dumque dormiunt, in ædicula Tungrensi se esse somniant, Deum precantes coram imagine sanctissimæ & pietissimæ afflictorum patronæ. Somnium & oratio felicem exitum sortita sunt; ita vt summo mane sub auroam aditus & custos ædis aperiretur portas, inuenerit viros duos ferro catenatos in vestibulo cubantes graui sono oppressos: apud quos terris clamant,

mat, versat, percutit vt excitet, sed frustra, de
nec plures alios ad se iuuandum vocales, quod
talem occursum stupentes mirabantur. Acci-
tuus denuò conterctat & vehementius percu-
tit, donec tandem experrectos videt: ac illi
estimantes Carnificem esse, veniam petebat.
At ædituus & qui cum eo erant interro-
runt eos quinam essent, quisuē eos ad illud
locum adduxisset? At ipsi sese adhuc in car-
ere esse existimantes responderunt se esse
feros illos captiuos, de quibus hodie Christus
supplicium sumendum erat. Cumque
ligerent se Tungris esse ante fores, ad
miro gaudio, alacritate, & incredibili
affecti sunt. Inducuntur in ædiculam
Mariz, vbi statim ferrea vincula ex
pedibus & manibus exilierunt, idque per
te populo illuc congregato, qui non
gausus est, ac Deo Virginique miseris
matri gratias egit. Hoc factū innotuit
uiz, visitantur carceres quos vectibus
sulis obductos inueniunt, sed carceris
dem conijciunt in vincula quasi qui
carceris fores aperuisset. Interim
magistratus sollicitati Tungros veniunt
rati vxoribus & liberis captiuorum, iten-
pinqvis amicis & vicinis ac liberis vxoribus
santi Petri Montij magnoque populi
ratu omnes insigne hoc miraculum
ant, omnesque vnanimi consensu in Deo

tæque Virginis laudes prorumpunt, captiuis
 declaratis liberis. Quod agnoscentes illorum
 vxores, tanta lætitia sunt perfusæ, vt quasi ex-
 tra sese raptæ in terram corruerent, vix vllò
 in ipsis vitæ indicio superstitæ. Maximè ve-
 rò vxor Ioannis Nigri, quæ sic per tres horas
 affecta est, & tanquam mortua delata, ad i-
 maginem beatæ Virginis. Quamobrem ma-
 ritus eius sese humi prosterait, ac deuotissimè
 sacræ Virgini supplicat, vt quemadmodum il-
 li ab imputata cæde innocentes erant, sic mi-
 seræ coniugi sui vitam restituat, & liberatio-
 nis suæ gaudium duplicet: & ecce illicò ad se-
 se sana & incolumis redijt. Porrò Flaminius
 cædis auctor captus amore cuiusdam puellæ
 Cheruiensis, cui nomen Anna Boucheria Ni-
 colai filia octodecim annorum, eam octauo
 Octobris insequentis abduxit, vt eadem lu-
 xuriosè abuteretur, sublatis clanculum Nico-
 lai Pecunijs: quod vt rescijt, eos persecutus
 est. Cumque puella Ormegnium peruenisset
 ad viam quæ Tornacum ducit, partim metu,
 partim synderesi perculsa, Tungros reuertit-
 ur ad cognatam quandam suam, cuius ope-
 ra, puella postea patri suo reconciliata est: at
 nebulo tabernam cereuisariã adijt, vbi à Se-
 natu Tungrensi captus, & quæstioni admo-
 nus pecuniam reddidit, confessusque est se Pe-
 trum, de quo supra meminimus, occidisse;
 sed & aliam cædem patris Aldenardi, quo
 etiam

etiam nomine inde exulauerat. Priusquam
autem moreretur, ab vxoribus & libera Po-
tri ac Matthæi Nigri & Ioannis Caspary
supplex veniam petere voluit, agnosces de-
uini operis esse quod in loco tam præcellen-
tis miraculi moreretur. Sic igitur de illo sa-
prum ibi supplicium. Illud addam de memo-
rato miraculo, quod præter euidentiã quæ
nemini non notum est, etiam ex actis & reg-
stris Curie cum Cheruensis, tunc tunc Tun-
grensis luculenter probari possit.

*INFANS AD ALIQVOT DIES PER-
ditus recuperatur, vbi mater ad adiculam B. vir-
ginis confugiens, eiusdem implorat auxilium. At
puer aquis feruentibus suffocatus ad vitam resti-
tur, vbi ad eandem adiculam deprecatur
est, fufis ad Dei matrem pro eodem
sanctis precibus.*

CAPVT XXIV.

ANno supra millesimum trecentese-
trigesimo sexto magister Ioann-
Moullartius Athenis, vir probus & pie-
tus, ætatis quadraginta septem annorum, quo
tempore Tungrensis pastor erat, duo ce-
tigerunt memoranda miracula à sepe-
vsque ad decimum quintum diem mensis
Iunij; vnum circa puerum quinquennem in

Creiter ex Baudoria progenitum nomen Io-
ānem, qui cum in syluam ad legenda fraga
abijffer in die sabbathi comitatus fratri suo
vudecenni & sorore nouenni, ab ijs in sylua
derelictus & deperditus est. Qua de causa
mater eius dicta Margarita dolenter moleste-
que tulit amissum filiolum, quem & tota no-
cte quæsiuit & sequenti luce Chirantiam &
Villam vsque processit, sed & quærere
non destitit vsque ad diem Veneris proxi-
mum, quo ipsa Baudoriæ sacrum audiens in
animum induxit Tungros vsque peregrina-
nari. Sic inspirata ad piissimam Virginem
matrem in preces sese effudit pro filio recu-
perando, anniuersariam peregrinationem
uouet, infantem suum offert, immò & sci-
psam beatæ Virginis obsequio. Finita preca-
tione, accepto candido habitu, Tungros
venit, ybi maxima erat populi multitudo, ita
vt ædem sacram ingredi nequireret. Eo tempo-
re Pastor prædicabat & populo affirmabat
illo ipso die fore ibi magnum aliquod mira-
culum, proindeque monebat auditores ne
quis indè recederet. Tandem candida illa
peregrina ædem ingressa precatur, rem-
pandit pastori, in genua procumbit, & pec-
cata sua confitetur: quo factò, rursum in-
clamat opem beatissimæ Virginis, piè con-
querens de amisso filio, cum ecce subito pue-
tulus à die Sabbathi perditus (hic autem vt di-

atum est, dies erat Veneris) ei in manus re-
 tus est. Quem mater videns & loquentem
 diens, ac in stuporem data, pæne exanim
 corruit, sicque ad tres horas & amplius se-
 buit. Pastor & populus pro illa orant, can-
 beatæ Virgini obtulerunt: inde sibi confes-
 reddita, gratias & laudes Deo Virgini que-
 tri ex intimo corde deprompsit. Ad hoc
 Etaculum accurrit quædam hospita dom-
 vbi pro insigni pendet corona in Tungri-
 xor Gulielmi Aldenardensis ex Atho eor-
 decim annorum; quæ cum infantem
 trimestri paullo maiorem tepido balneo
 ueret, cupida cognoscendi huius miracu-
 dendæque illius peregrinæ, infantem
 collocat super puluillum, & venit ad
 sacram, vbi hæsit aliquamdiu: tandem
 data filioli sui, domum regreditur, quem
 rit in cacabo feruentis aquæ, vnde in tanta
 iram exarsit, vt ad ædem vnde venerat, pro-
 reret animo nocēdi memoratæ peregrinæ.
 potè cui filioli sui mortem impuraret. At
 conatum pastor & populus represserunt.
 ad mulieris domum accurrentes ipsam
 qua feruida elixum inuenerunt: quem
 acceptum, ad beatæ Virginis altare deuot-
 ravit, & populo vt oraret persuasit, & lib-
 reuixit infans: qui postea vitam vsque ad
 nos quadraginta sex protraxit, factus post-
 ter & pastor sancti Brietij Tornaci. Sed
 paulo

filium peregrinæ reuertamur, Tugris hæsit ad quindecim dies; populoque passim ostensus est: quem Dominus Gulielmus Cameraensis Episcopus custodiendum & instituendum curauit, donec fieret monachus sancti Guisleni. Fuit autem puer uterque cum parentibus peregrinus B. Virginis anniuersarius. Memorata autem hæc miracula, iam dictus Episcopus prædicanda & publicanda mandauit.

*PER IN PROFVNDVM AQV
rum prolapsus per inuocationem B. Virginis,
non sine miraculo, saluus euadit
periculum.*

CAP. XXV.

ANno supra millesimum quadringentesimo nono, puer quidam è Cheruia, mendicus, undecennis nomine Martinus, Ioannis Barbæ filius supra cataractam præalti gurgitis (cui nomen ab ijs qui fila contorqueant) carioso nixus affere didicit, solaid uidente puella & exclamante, quoniam puer mergeretur. Audita est autem illa ab homine fila contorqueante, Ioanne VVillemano dicto, à sacrificio missæ regrediente: qui mox accurrit, neque uidet principio quidquam præter pueri canistrum aquis supernatans; sed paulo post apparuit facies pueri, manus con
C 5. iun?

iungentis & clamantis: O dulcis Virgo Ma-
 ria nostra Domina Tungrensis, mihi fer-
 pem VVillemanus bono cum esse an mo-
 sit, propitium illi Deum esse & beatam Vi-
 ginem promittēs: nec enim illi superpetias
 poterat, quod aqua esset vicinos pedes de-
 plius alta, soluto nimirum gelu. Deuolu-
 taque puer est ad gurgitis ripam indeque
 tractus, ac illæsus inuentus. Quod factum
 vt eiusdē mensis die duodecimo, secerum
 lemne cum processione publica in gratia
 actionem fieret, multa cum spiritali an-
 rum lætitia: vbi comparuerunt cum puero
 bis induto, & manibus cereum gestante
 rentes, alijque multi Tungrenses & Cher-
 ses, cum nonnullis finitimis.

PVER GRAVE INFORTYNTIA

in facie passus, statim atque eum pariter B. Vir-
 ni deuouerunt, cerum pro eo detulerunt, &
 eundem in eiusdem adicula obtule-
 runt, protinus sanus fa-
 ctus est.

CAPVT XXVI.

ANno supra millesimum quadring-
 tesimo decimo quarto, Ioannes
 xulus biennis filius Ioannis Biermerani VV-
 lincuriæ incolæ, incidit in falcem, qua
 xuram illi maxillam cum capite, vsq; ad

Ati oculi supercilium, pertuso oculo medio
 scidit. Concreditus est tribus medicis curan-
 dus, sed frustra: nam sua opera & industria ni-
 hil præstare valentes, eum deseruerunt tan-
 quam certò morti destinatum. Quod vt pa-
 rentes viderunt, puerulū Beatæ Virgini Tun-
 grensi deuouerunt, mox cæreum deferunt,
 infantem offerunt, & statim sanitati reddi-
 tus est. Subeat hic adnotare, ô lector beneuo-
 le, omnia hæc miracula huc vsque authenticè
 fuisse confirmata, & munita sigillis & aucto-
 ritate tam summorum Pontificum, quàm E-
 piscoporum Cameracensium, sed pleraque
 instrumenta temporum iniuria, bellorumque
 tumultibus intercidisse. Quod tamen asseri-
 mus, pluribus libris, regeſtis, antiquisque scri-
 ptis, ac notitia illa communi, quæ à patribus
 ad filios peruenit, nititur. Que mihi causâ fu-
 it, cur particularius de his tractationem susce-
 perim, fortassis etiã rudibus quàm delicatis
 auribus conueniat; illud tamen mihi subit cogi-
 tate hæc facta memorabilia, suo pondere &
 sanctitate satis lucis & splendoris adferre nar-
 rationi, non adhibito vana eloquentiæ faco,
 verborumque pigmentis aut lenocinijs. Se-
 cura est ea temporum calamitas toti provin-
 ciæ tam funesta, vt plærique beatissimæ Vir-
 ginis limina visitantes, neminem inueni-
 rent, à quo possent in particulari de miracu-
 lis ad inuocationem beatæ Virginis patratis,

edoceri, nec à quo sacrum fieri posset. Vale
nec litterarum monumentis fuerunt con-
gnata, quæ tamè proximè expressimus, passim
in registis repetita conspicias.

*VELLA A GRAVI MORBO LIBERATA, simul atque eam mater B. Virginis
Tungrensi deuouit.*

CAP. XXVII.

ANno supra millesimum quadringentesimo nonagesimo primo, ferijs beati Iohannis Baptistæ, mulieri cuidam ex Hulfegonibus in Osticensi parœcia, cõiugi Petri Aquæ, fuerunt filiæ, quas Tungros adduxit: quæ maior vehementi morbo ab initio hiemalis ingressæ laborans, frustra medicorum operam subsidiumque expectarat. Vouet illam mater sancto Christophoro, deinde Constantino, post Gislano: pluries etiam sacrum monachos Atheneses faciendum curat, nec secuta leuatione. Tandem venit illi in mentem beata Virginis Tungrensis, cui virginem vouit peregrinam, illicò sanitatem recuperauit. Innotuit hoc miraculum populo.

apud Tungros in Hamonia.

VER CAECVS RECVPERAT VI-
sum statim atque ad B. virginem destinatus
est, eoq̄ue piè deductus.

CAPVT XXVIII.

ANNO 1591. filius Iacobi du Bois fabri
murarij, incolæ de Hussegnies iuxta
Hardem pontem, cœcus, vt destinatus est ad
beatam Virginem peregrinus eoq̄ue dedu-
ctus, visum recuperavit.

INFANS MORTVVS IN HANC
lucem editus, susa ad B. Virginem prece, re-
suscitatur.

CAPVT XXIX.

ANNO 1593. vxor Petri Bouchier in
maximo vitæ tum suæ, tum liberorū
periculo duas proles enixa est. Sub mediam
noctem omnes domestici sese in preces de-
derunt, ædem sacram circumierunt, ac domū
reuerſi mulierem liberatam inueniunt: infan-
tem quem mortuum ediderat, vident di-
uinitus suscitatum, qui cum alte-
ro baptizatus fuit.

PVEL

PUELLA INCURRIBILI MORBO
afflicta & à medicis derelicta, ubi Tugnot
aduecta est, magno miraculo est
sanata.

CAPVT XXX.

Eodem anno filia Dominae Launoy
in vicinis Hannoniæ habitantis, in vicinis
go de la Chaussie dicto, fontico & incurabili
morbo afflicta, & à medicis deserta, conuicta
inijt deuouend. se in peregrinam ad Tugnot
quò cum fuisset aduecta, magno miraculo
nata est, etiamnum hodie superstes.

INFANS REPERTVS VIVVS
vtero matris defuncte baptisatur, matre, dum
in viuis, postulante vt post mortem secaretur,
quia confisa B. Virginis precibus spe-
rabat infantulum vita
non cariturum.

CAPVT XXXI.

ANno 1595. vxor Petri Lonon
temporis Prætoris Tugnotensis
summo partus periculo animam
gens, sese aperiri siue viuam, siue mortuam
iussit, confisa Virginis matris patronæ
bonitate infantem, non cariturum vita.
Adrian

Athum, medici seu chirurgi accersendi gratia. Vix pedem extra domus limen seruus protulerat, quum mulier vita defuncta est. Venit Chirurgus, eam secuit, & infantem viuum repperit, qui baptisatus ad aliquot horas superuixit. Quatuor hæc miracula præsentē & vidente Domino Ioanne Latore, per id tempus Tungrensi Pastore, contigerunt.

PUELLA A MORBO INCURABILISANATA, simul atque eam pater ad beatam Virginem deuouit peregrinam.

CAP. XXXII.

ANNO millesimo quadringentesimo quateruicesimo decimo septimo Thomæ VVillemanni tunc Tungrensis æditui filia duodecennis ex morbo contraxit fistulam in facie: cui curandæ adhibiti sunt, Chirurgicæ & medicæ artis periti tres: qui cum nihil proficerent, eam deseruerunt, iudicantes & oculum perditum, & vitam ipsam. Pater puellam ad beatam Virginem Tungrensem peregrinam deuouit iudutam habitu candido, quæ statim sanitatem est consecuta.

QVIDAM

QUIDAM MERITIS B. VIRGINIS
ab incurabili malo liberatus, cum se duosque filios
qui exanimis in hanc lucem ediri erant, eodem
deum deuouisset, protinus vitam cum
baptismi gratia rece-
perunt.

CAPVT XXXIII.

ANno 1598. duodecimo die Martii
Iacobus à Campis Bliquiaci agens
incurabili malo, meritis & interuentu fan-
tæ Virginis Tungrensis liberatus est. Quod
cùm se peregrinum deuouisset cum duobus
liberis, qui gemini & eodem partu eiectione
tui fuerant, vita & baptismi beneficio per-
sunt.

QUÆDAM ENIXA FILIUM MOR-
tuum, ubi Deo se commendauit, uouens pere-
grinationem Tungros, subito infans,
vita recepta, baptizatus
est.

CAPVT XXXIV.

EIusdem anni, iam dicti mensis. die decimo
quarto, Francisca Grandis, uxor
iuidam cui cognomen tum à Quercu, extra-
lium mortuum, Deo se commendauit, uo-

uens peregrinationem Tungros. statimque puer vixit, & à Pastore loci Ioanne Blondellio, qui miraculum hoc litteris suis & manuali signo contestatus est, fuit baptisatus.

QV AED AM ALIA MVLIER FOETUM mortuum enixa, proprio eius pastore, Virginem salutante coram sua imagine, protinus factus vitam & baptismum recepit.

CAPVT XXXV.

Eiusdem anni die lunij vigesimo quarto in peruigileo S. Ioannis Baptistæ Maria à Vinea Iuliani Brumberti coniux grauiter laborans, nominato Ioanni Blondellio, qui ad visendam eam consolandamque venerat, declarauit se à quinq; vel circiter mensibus pregnantem esse. Obstetricem accersiri iussit pastor, qua præsente, illa infantem perexiguum, & vita carentem produxit. Pastor orat canitque Antiphonam, Salue Regina, coram beatæ Virginis imagine, & nulla ferè mora interposita puerulus vitam accepit & à Pastore baptisatus ad duas horas superuixit. Quin etiam mater ipsa non nihil conualescere visa est sed præ gaudio fortassis quod viuum filiolum nosset, aut certè ex occultiore causa in nouam febrim incidit, ex qua sensu & intellectu

vigens

vigens obiit. Tria hæc postrema miracula
scripta sunt & signata Chirographo Domini
Ioannis Blondellij Pastoris.

*MV LIERE QV ADAM FILIO
suum mortuum deuouente B. virgini peregrina
protinus is reuocatur ad vitam, tempore
eundem in finem quidam sacerdos
faciebat missam.*

CAPVT XXXVI.

ANno supra millesimum 602. An
lis die 23. apud Malbodium
Maximiliani Meurantij & Catharini
de Latte vxoris eius, Ioannes nomine, cum
menses quinque planè mortuus iacebat
inanimis, & de facto tanquam verè mortuus
est sepultus, quando interea temporis
uenit prænominatus Dominus Ioannes La
tor nunc Sacellanus dictæ ciuitatis Malbo
ensis: qui cum aduerteret patrem & mater
gravi luctu ac mœrore confectos, suscitatis
vtpio gemitu matris Dei subsidium petere
carent, quæ apud Tungros magna in reueren
tione habetur & colitur: quo in loco gratia
& stupenda viderat miracula recentè per
ta, ipso adhuc existente pastore, ipsi præterito
sis quæ præteritis acciderant temporibus
Quibus non surda aure auditis, Ma

MEVRANTIVS & vxor miros deuotionis ignes intra se concipiunt, & ex intimis animæ præcordijs sese ad misericordiæ matricem conuertunt, puerum suum deuouentes peregrinum, prout similiter facit præfatus Lattor, qui eundem in finem missam celebrandi gratia venerat: sub cuius missæ decursu infans vitæ pristinae restituitur, adhucque viuit sanus & incolumis. Hoc autem miraculum contestatum & consignatum est manu dicti Domini Ioannis Lattoris sub duplici testis qualitate, Notarij scilicet apostolici & imperialis.

AD HVC ALIA QUAE FOETVM pepererat, imò etiam gestauerat in vtero mortuum, ubi B. Virginis implorauit opem, simulque filium eidem deuouit peregrinum, confestim in vita & baptismali gratia potitus est.

CAP. XXXVII.

ANno supra millesimum 603. in mense Augusto, vxor Thomæ VVargny, cui Paulna nomea est, geminas proles enixa est, quarum vna vitæ beneficio destituta prodijt in mundum: imò verò ex obstetricis sententia aliquando tempore mortis legem subierat antequam materno prodiret ex vtero, sicque est conseruata est ad horam & ultra absque vllò vitæ iudicio. Quibus cōmota ma-

ta mater, extremis desolationis premetur
angustijs, Virginisq̄ue Tungrensis pie
inuoans opem, simul & ibidem missam
ius deuouit honorem, ubi à puerperij legē
libera foret: imò vero toto vitæ suæ decore
eidem peregrinum consecrauit in factum
quòd idem tum fecerunt omnes amicos
sentes proni in genua ruentes. Quo facto
de miraculum, redijt ad vitam qui antea
tuus erat, sacroq̄ue baptisinate Hussenij
etiamnum est in uiuis. Hoc autem ipsum
raculum solenni fide certificatum fuit
no Pastori moderno apud Tungros
patrem & matrem & ipsam obstetricem
per feminas alias ibidem tum præsentem
vtpote Elisabetham Lattoriam &
Ioannam Galiotam.

*Hæc miracula diligenti examine perlegi, depre-
bendique conformia regeſtis ædiculæ beatæ Virgi-
niſ; idiomate vulgari conſcriptis. Factum tibi po-
ſtultimo Octobris die, anno 1603.*

M. IOANNES HVVE-
TERIVS Paſtor
Tungrenſis.

LIBER